Discuțiile inițiate de revista noastră în problema cauzelor ineficacității și a căilor ei de remediere, discuții purtate, trecînd în revistă fotbalul mondial și așezînd sub o lentilă măritoare aspectele curente din fotbalul nostru, însumează pe zi ce trece tot mai multe opinii. Ne sosesc numeroase scrisori, redactorii noștri folosesc fiecare întîlnire cu specialiștii, simțim crescînd rapid curba interesului general în jurul acestui „călcîi al lui Achile".

Datele problemei sînt clare : tactica fotbalului actual a îngreuiat înscrierea golurilor. Impasul trebuie depășit prin ridicarea valorii individuale a tuturor jucătorilor (sporirea calităților fizice și adaptarea tehnicii), deoarece cu excepția portarului și a fundașilor centrali, toți ceilalți trebuie să participe la finalizare. Perfecționarea manevrelor colective de atac se înscrie de asemeni cu majuscule pe lista mijloacelor de remediere.

În jurul acestor date, opiniile exprimate încep să se cristalizeze, schițînd un început de sistematizare.

TREPIEDUL EFICACITĂȚII

PĂRERI ALE UNOR ANTRENORI, FOȘTI INTERNAȚIONALI, CITITORI

MAI ÎNTÎI TEHNICA...

Sînt mulți care vorbesc despre **TEHNICA DEFECTUOASĂ DE LOVIRE A BALONULUI,** lacună vizibilă pregnant mai ales atunci cînd oboseala și stările emoționale dereglează un mecanism neuromuscular puțin consolidat, corect numai în atmosfera confortabilă a antrenamentelor. Retrospectivele de pe ecranul memoriei susțin că tehnica jucătorilor noștri de acum două sau trei decenii era superioară în medie generației actuale.

Acest adevăr îl îndreptățește pe fostul internațional Rafinschi să declare: **„Astăzi ghetele sînt de calitate excepțională, mingile de asemeni perfecte, nu se deformează ca cele de pe vremea noastră, terenurile de joc sînt netede și gazonate, tot prin comparație. Atunci, ce-i împiedică pe jucători să tragă frecvent, puternic și precis?"**

Întrebarea este legitimă. Îmbunătățirea materialului sportiv este una din sursele care a îmbogățit și rafinat dintotdeauna tehnica diverselor ramuri sportive.

Multe drumuri duc în același punct: **tehnică precară, — nu numai neevoluată în raport cu înăsprirea condițiilor din fața porții, ci deseori situată sub cota celei cu care erau înzestrați jucătorii români pe vremea „blîndului WM".**

Nu se trage de la distanță fiindcă execuția e mai pretențioasă, cere mai multă forță și precizie. Nu se joacă cu o viteză sporită în spațiul de finalizare, fiindcă aceasta pretinde preluări, driblinguri și fente exacte, menținerea balonului aproape de picior, dar privirea și atenția disponibile pentru analiza situației. Se ratează din situații avantajoase, fiindcă încordarea psihică perturbă stereotipul de execuție puțin sau de loc automatizat.

Aceste puncte de vedere le-au afirmat printre alții Steiner, Bürger și Stanciu, foști internaționali din perioada antebelică.

Aceeași convergență de păreri au demonstrat-o cei trei și atunci cînd s-au aflat în fața inevitabilului „de ce toate astea ?"

— „FIINDCĂ SE EXERSEAZĂ PUȚIN ȘI ÎN CONDIȚII CARE AMINTESC PREA RAR DE ATMOSFERA VERIDICĂ A JOCULUI". Noi exersam trasul la poartă fără să ținem cont de rotirea acelor pe cadranul ceasornicelor. Ne ghidam nu după scurgerea timpului, ci după coeficientul de forță și pricepere întrunit de șuturile noastre".

„Trasul la poartă e o artă, spunea Robe. **Pentru însușirea lui, perioada de activitate a oricărui fotbalist mi se pare scurtă, cu atît mai scurtă cu cît nu-i dedici în fiecare zi minute sau ceasuri întregi de exersare. De la 20—25 de metri, pe noi ne cuprindea o adevărată voluptate de a șuta la poartă, plăcere care nu era egalată nici de bucuria celei mai strălucite fente, sau celei mai ingenioase combinații". MARCAM 60—70 DE GOLURI PE AN"...** ...ne spunea Barbu, extrema stîngă a României de pe vremea primului meci cu Uruguayul. **Atîtea înscriam la vîrsta lui Pîrcălab. Îmi amintesc și de Nasatli** (Uruguay). **Îl socotesc cel mai mare jucător pe care l-am văzut în viața mea, vă rog să mă iertați, fiecare generație are desigur idolii ei. Acesta, așezat cu spatele la poartă, șuta prin întoarcere, mai puternic decît o extremă de azi lansată vijelios cu fața".**

...APOI, TACTICA...

Al doilea mănunchi de cauze care păstrează eficacitatea pe lista problemelor nerezolvate, sînt — după opiniile culese — **ERORILE DE ORDIN TACTIC** prezente în jocul multor echipe. Mai mult sau mai puțin clar exprimată de către participanții la anchetă este ideea că **modul de a manevra în atac al jucătorilor rămîne încă tributar WM-ului, care mai subsistă în conștiința antrenorilor și jucătorilor, ca o forță ereditară ce se prelungește subteran; cu tot efortul (sau din lipsa lui) de debarasare, se joacă cu alte cuvinte, modern în apărare și anacronic în atac.**

Jocul pe cupluri sau în trei jucători, necesitate acută pentru a realiza o superioritate numerică, rămîne frecvent un deziderat sau o figură de stil gazetărească.

Cititorul **PETRE PETCULESCU** din București ne trimite un tablou sugestiv, care atestă scăderea numărului de goluri înscrise în categoria A în ultimii ani, scădere de eficacitate datorită — în parte — progresului tactic evident în fazele de apărare, în discordanță cu progresul mai puțin semnificativ, înregistrat în rezolvarea acțiunilor de atac.

Campionatul	Goluri marcate	Nr. echipelor
1960—1961	613	14
1961—1962	602	14
1962—1963	607	14
1963—1964	533	14
1964—1965	488	14

Același cititor e de părere că unii dintre înaintașii echipelor noastre mai joacă și acum după principiile WM-ului. Chestiunea se poate fără îndoială discuta. În cazul cînd unul dintre înaintașii centrali se dovedește preocupat în exclusivitate de construcția jocului, asumîndu-și rolul fostului inter, este adevărat că forța ofensivă a acestui cuplu diminuează simțitor în fața apărărilor aglomerate. De aceea, unii dintre antrenori au datoria să reflecteze cu mai mult randament asupra conținutului adevărat al postului de înaintaș central.

Un alt cititor, **VICTOR GUÉRITÉE,** tot din București, a urmărit sistematic numărul golurilor înscrise în ultimii trei ani de către cuplurile de înaintași centrali ai echipelor din categoria A, precum și alcătuirea acestora de la etapă la etapă: **„Se constată că numai Rapid, Petrolul, Dinamo Pitești, U.T.A., C.S.M.S. Iași și oarecum Dinamo-București posedă cupluri stabile și, în general, eficace. Restul formațiilor caută cu înfrigurare cuplul ideal. Desele modificări în alcătuirea acestui cuplu, ca și lipsa de afinitate tactică a înaintașilor centrali pot explica lipsa de eficacitate (de exemplu în actualul campionat Steaua a schimbat de 14 ori formula liniei de atac în 24 de meciuri)".**

În același capitol se înscrie și observația lui **DORU OGODESCU** din Timișoara. **„Eficacitatea este direct proporțională cu viteza de desfășurare a acțiunilor de atac, adevăr prezent în maniera de joc a echipelor: Real Madrid, Internazionale, Liverpool, Partizan Belgrad... De aceea unii jucători foarte rapizi, extreme de meserie înainte, sînt folosiți astăzi permanent sau ocazional ca înaintași centrali: Domenghini și Peiro, Bobby Charlton, Skoblar și Amancio".**

Fotbalul actual a înregistrat din punct de vedere tactic un fenomen care a părut multora cel puțin ciudat la data primelor sale manifestări. E vorba de participarea la acțiunile de atac a jucătorilor din linia mediană și a fundașilor laterali, care se intercalau în anumite circumstanțe tactice pe poziții avansate, favorabile trasului la poartă. Aceste manevre, și mai ales cea a fundașilor laterali, au fost privite multă vreme la noi cu neîncredere, unii etichetîndu-le drept o excentricitate care slăbește potențialul defensiv al echipei. Treptat-treptat, fenomenul s-a dovedit viabil, argumentat de faptul că rețeaua apărărilor aglomerate poate fi învinsă mai ușor prin șuturi de la distanță și poate fi dezechilibrată pe o parte a terenului, iar apoi surprinsă prin apariția pe partea opusă a fundașului de margine.

Victor Guéritée din București se raliază la acest punct de vedere, fortificîndu-l cu o sinteză statistică edificatoare. **„În ultimele trei campionate din țara noastră, jucătorii celor două linii (mediană și de fundași) au înscris 259 de goluri, în contrast cu situația anterioară cînd un gol marcat de un apărător reprezenta un mare eveniment.**

Din 1963 pînă în campionatul actual (etapa a 24-a inclusiv) s-a înregistrat următoarea situație :

Petrolul — fundașii cinci goluri; mijlocașii nouă.

Rapid — fundașii două goluri; mijlocașii cincisprezece.

C.S.M.S. Iași — fundașii 16 goluri ! ! !; mijlocașii cinci.

Dinamo București — fundașii trei goluri; mijlocașii 20 ! !

Dinamo Pitești — fundașii 6 goluri; mijlocașii 17.

Universitatea Cluj — fundașii cinci; mijlocașii 12.

Steagul roșu — fundașii 9; mijlocașii 17.

U.T.A. — fundașii 2 goluri; mijlocașii 20 ! !

Crișul — fundașii 5 goluri; mijlocașii 7.

Știința Craiova — (două campionate în „A") — fundașii 4 goluri, mijlocașii 4.

Steaua — fundașii zero; mijlocașii 25 (considerîndu-l și pe Raksi).

Farul — fundașii 8 goluri (patru din penalti); mijlocașii 11.

Politehnica — (două campionate în „A") fundașii 5 goluri; mijlocașii 15.

Siderurgistul Galați — fundașii 4 goluri ; mijlocașii 7.

Iată deci că jucătorii liniilor dinapoi încep să aibă un rol din ce în ce mai evident în acțiunile de finalizare. Acest adevăr născut din structura sistemelor de joc actuale, trebuie progresiv conturat printr-o temeinică pregătire a jucătorilor vizați și reprezintă una dintre modalitățile tactice pentru sporirea eficacității.

Pe acest drum sîntem încă la început, dar el pare incontestabil fructuos. **Participarea în atac a jucătorilor din liniile amintite este deocamdată sporadică și nu se efectuează după criteriile devenite încă de pe acum clasice în sfera tacticii moderne. Subiectul merită fără îndoială (ne referim mai ales la jocul fundașilor laterali) luări de poziție și revista noastră ar fi bucuroasă să le găzduiască.**

...ÎN FINE, CEVA DE ORDIN PSIHIC

În sfîrșit, înserăm și o referire care deschide a treia categorie de cauze care grevează eficacitatea, **O MOTIVARE DE ORDIN PSIHOLOGIC.** Rămînem consecvenți unei interpretări anterioare, conform căreia emotivitatea, pripeala, crisparea nu reprezintă motive în sine, ci stări care apar și se manifestă prin intermediul tehnicii rudimentare. În definitiv, fotbalul fiind o întrecere, o luptă (sportivă desigur) nu poate fi purtată placid, jucătorii trăiesc (e natural și e bine așa), stări afective de o intensitate greu de tălmăcit prin cuvinte. Fenomenul e arhicunoscut (uneori greu de înțeles pentru cei care n-au coborît niciodată în arenă), va dăinui permanent, e mărturisit și de jucătorii cei mai rutinați care au străbătut de sute de ori în carieră, purgatoriul celor mai crîncene jocuri.

Au rămas în antologie fotografiile brazilienilor după cucerirea celor două „Mondiale". Niciunul dintre ei nu-și ascundea atunci plînsul și lacrimile se revărsau triumfătoare. Era o descărcare, o explozie emoțională, care transmite și astăzi, după ani, privitorului fiorul acela colectiv de teamă, convertită la sfîrșit într-o mare bucurie.

Seismografele sufletești ale tuturor jucătorilor înregistrează deci adevărate zguduiri interioare, dar nu toți ratează din această cauză, mai precis beneficiarii unei tehnici superioare comit rareori greșeli flagrante. Lovirea corectă a balonului este „paratrăznetul" furtunilor emoționale.

În schimb, e ceva care ține într-adevăr de psihologie, ceva lipsit de aproximație, ceva ce poate fi combătut cu uneltele fine ale pregătirii psihologice. Fostul internațional Spielman, pe vremea lui unul dintre jucătorii care nu făcea deloc „plăcere" apărătorilor și portarilor adverși, ne declara de curînd : **„Astăzi, înaintașii evită lupta „corp la corp", se feresc de contactele dure cu apărătorii, nu dovedesc curaj, sar peste minge sau renunță s-o urmărească, atunci cînd e nevoie de vigoare, de tenacitate sau chiar de risc și de spirit de sacrificiu".**

Toate noțiunile folosite au fără doar și poate, un riguros înțeles sportiv. Spielman are dreptate. Mulți dintre înaintașii noștri se menajează, „se predau" frecvent, ridicînd în sus brațele resemnării, în fața demonstrației de dîrzenie, pe care o fac mai mereu jucătorii din apărare.

★

Nu mai discutăm și ingredientele de ordinul pregătirii fizice, care pot fi găsite la analiza ineficacității. Le considerăm cele mai condamnabile, deoarece carențele de pregătire fizică sînt cele mai ușor de evitat. Existența lor (acolo unde se întîlnesc) constituie un aspru reproș îndreptat mai ales la adresa jucătorilor.

Atac la poarta turcă

Din expoziția de fotografii sportive a lui I. MIHAICA